Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2026/2153

29.9.2026

IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE (EU) 2026/2153

z dne 28. septembra 2026

o dovoljenju Slovaški, da izda dovoljenja za biocidne proizvode, ki vsebuje etilenoksid, za zaščito kulturne dediščine

(notificirano pod dokumentarno številko C(2026) 6723)

(Besedilo v slovaškem jeziku je edino verodostojno)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o dostopnosti na trgu in uporabi biocidnih proizvodov ([1]) ter zlasti člena 55(3) Uredbe,

po posvetovanju s Stalnim odborom za biocidne proizvode,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Etilenoksid v vrsti proizvodov 2 (razkužila in algicidi, ki niso namenjeni neposredni uporabi na ljudeh ali živalih), kot je opredeljena v Prilogi V k Uredbi (EU) št. 528/2012, je bil vključen v delovni program za sistematično preverjanje vseh obstoječih aktivnih snovi, ki jih vsebujejo biocidni proizvodi, iz navedene uredbe, kot je določeno v Prilogi II k Delegirani uredbi Komisije (EU) št. 1062/2014 ([2]). Vloga za odobritev etilenoksida v vrsti proizvodov 2 je bila vložena 1. decembra 2009.

(2) V Izvedbenem sklepu Komisije (EU) 2025/1074 ([3]) je bilo ugotovljeno, da reprezentativni proizvod, vključen v vlogo za odobritev, ne spada na področje uporabe Uredbe (EU) št. 528/2012 in da zato etilenoksida ni primerno odobriti kot aktivno snov za uporabo v biocidnih proizvodih vrste proizvodov 2.

(3) Slovaška je 9. decembra 2025 v skladu s členom 55(3) Uredbe (EU) št. 528/2012 Komisiji predložila vlogo za odstopanje od člena 19(1), točka (a), navedene uredbe, v kateri je zaprosila, da se ji dovoli, da izda dovoljenja za biocidne proizvode, ki vsebujejo etilenoksid, za zaščito kulturne dediščine, vključno z arhivsko dediščino.

(4) Glede na informacije, ki jih je predložila Slovaška, je uporaba etilenoksida bistvena za zaščito arhivov in drugih predmetov kulturne dediščine, saj se zdi, da je to edina učinkovita tehnika za nadzor nad različnimi škodljivimi organizmi, ki lahko ogrožajo take predmete. Mikrobiološka kontaminacija je eden od dejavnikov z največjim tveganjem, ki ogrožajo nekatere dobrine kulturne dediščine. Aktivna biološka kontaminacija je škodljiva za prizadete materiale, katerih funkcionalnost se znatno poslabša zaradi izgube trdnosti, spremembe barve ali nastanka barvnih madežev. Po navedbah Slovaške je za ljudi, ki ravnajo s tem materialom (arhivarji, knjižničarji, restavratorji, raziskovalci ali drugi zaposleni), povečana vsebnost spor mikroorganizmov v zraku precej neugoden dejavnik, ki povzroča alergije, bronhitis in druge patološke obremenitve. Znatno tveganje predstavljata širjenje kontaminacije in ogroženost celotnih zbirk. Če kontaminiran predmet ni ustrezno tretiran, lahko postane vir širjenja kontaminacije na druge, še nekontaminirane predmete v zbirki. Po navedbah Slovaške lahko nenadzorovana kontaminacija v muzejih, arhivih in galerijah, kjer se predmeti hranijo drug poleg drugega, hitro uniči veliko število dragocenih artefaktov, saj pride do verižnega učinka.

([1]) UL L 167, 27.6.2012, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj.

([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1062/2014 z dne 4. avgusta 2014 o delovnem programu za sistematično preverjanje vseh obstoječih aktivnih snovi, ki jih vsebujejo biocidni proizvodi, iz Uredbe (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 294, 10.10.2014, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/1062/oj).

([3]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2025/1074 z dne 2. junija 2025 o neodobritvi etilenoksida kot obstoječe aktivne snovi za uporabo v biocidnih proizvodih vrste proizvodov 2 v skladu z Uredbo (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L, 2025/1074, 3.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1074/oj).

(5) Kot navaja Slovaška, ustrezne alternative za tretiranje predmetov kulturne dediščine, vključno z arhivskim gradivom, ne obstajajo. V zvezi z arhivskim gradivom sta odstranjevanje prahu in čiščenje z etanolom učinkovita le pri lokalizirani in površinski kontaminaciji, ne pa tudi pri notranji kontaminaciji, poleg tega lahko spremenita nekatera črnila in pigmente ter zahtevata dolgotrajno in nežno obdelavo, zaradi česar nista primerna za tretiranje obsežnih glivičnih okužb. Anoksija je učinkovita proti žuželkam, ni pa učinkovita proti plesni in bakterijam. Sevanje gama je tehnika, ki jo je težko ponoviti in za katero je potrebna posebna oprema. Poleg tega je bilo dokazano, da sevanje gama povzroča pomembno razgradnjo celuloze, kar znatno zmanjšuje stabilnost in trajnost dokumentov. Z nizkotemperaturnimi tehnikami (zamrzovanje) se lahko zaustavi rast plesni, vendar niso učinkovite proti sporam.

(6) Kot je navedla Slovaška v vlogi, se proizvodi, ki vsebujejo etilenoksid, uporabljajo za zaplinjevanje s strani usposobljenih strokovnjakov. Zaradi nevarnih lastnosti etilenoksida se razkuževanje s proizvodi, ki ga vsebujejo, izvaja samo v komorah za zaplinjevanje izključno v specializiranih objektih, ki izpolnjujejo stroge varnostne predpise in okoljske standarde. Vsak delujoč namensko zgrajen obrat vključuje enoto za odstranjevanje odpadnih plinov, ki preprečuje emisije etilenoksida v ozračje. Po razkuževanju se izvede potrebna dovolj dolga faza prezračevanja, da se s predmetov odstranijo ostanki plina. Če se upoštevajo vsi postopki nadzora, predpisi in navodila za osebje, je uporaba te tehnologije varna.

(7) Iz informacij in utemeljitev iz vloge, ki jo je predložila Slovaška, je razvidno, da je uporaba etilenoksida bistvena za varstvo kulturne dediščine in da trenutno na Slovaškem ni na voljo ustreznih alternativ za tretiranje predmetov kulturne dediščine, saj imajo vse alternativne tehnike, ki so trenutno na voljo, pomanjkljivosti, ker bodisi niso dovolj učinkovite bodisi lahko povzročijo škodo na tretiranih materialih.

(8) Na podlagi informacij in utemeljitev iz vloge, ki jo je predložila Slovaška, je primerno sklepati, da je etilenoksid bistvenega pomena za varstvo kulturne dediščine na Slovaškem in da trenutno ni na voljo ustreznih alternativ. Slovaški bi bilo zato treba dovoliti, da izda dovoljenja za dostopnost na trgu in uporabo biocidnih proizvodov, ki vsebujejo etilenoksid, za zaščito kulturne dediščine –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Slovaška lahko do 31. julija 2031 izda dovoljenja za biocidne proizvode, ki vsebujejo etilenoksid, za zaščito kulturne dediščine.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Slovaško republiko.

V Bruslju, 28. septembra 2026

Za Komisijo
Olivér VÁRHELYI
član Komisije